

HIPP URPREMIÄR 24 MARS 2012

DEN HYPNO- TISKA TAPETEN

EN DANSTEATERFÖRESTÄLLNING AV JO STRØMGREN

Skånes Dansteater

MALMÖ
STADSTEATER

DEN HYPNOTISKA TAPETEN

AV JO STRØMGREN

URPREMIÄR PÅ HIPP 24 MARS 2012

FÖRESTÄLLNINGENS LÄNGD CA 1 TIMME OCH 15 MINUTER (INGEN PAUS)

REGI, SCENOGRAFI OCH KOREOGRAFI JO STRØMGREN

KOSTYM BREGJE VAN BALEN

LJUS STEPHEN ROLFE

MASK AGNETA VON GEGERFELT

FRÅN MALMÖ STADSTEATER:

NILS PEDER HOLM

JOSEFIN IZIAMO

SUSANNE KARLSSON

ERIK OLSSON

LARS-GÖRAN RAGNARSSON

FRÅN SKÅNES DANSTEATER:

PATRICK BRAGDELL

ANETTE JELLNE

HAZUKI KOJIMA

JONAS SVENSSON

JING-YI WANG

LIDIA WOS

Ett SAMTAL med JO Ström

Hur började din konstnärliga karriär?

Det var ingen romantisk början, som många gärna vill få det till. Det började med legobitar och bygga kojor i skogen. Det tog ett tag för mig att inse, men jag är en 1980-talsperson. Jag gillar 80-talets drömmar och visioner, fantasin fick ta lite mer lömska vägar och det var mer ok att vara ett freak. Jag började dansa för att helt enkelt bli bättre på att dansa ute, tittade på *Flashdance* och *Fame* och sånt. 70-talet var så mycket gemenskapens årtionde, 00-talet var så ironiskt. 80-talets fantasi, tro på att allt är möjligt och illusionsfrihet, är mer jag.

Hur uppstod steget från dans till det du gör nu?

Jag kommer inte riktigt ihåg. Det var ingen stor brytpunkt. När man börjar dansa sent blir man kanske inte alltid en så bra dansare som man hade kunnat bli. Jag var kanske mer karismatisk än bra som dansare och helt plötsligt har man utvecklats åt ett annat håll. 1995 gjorde jag min första helaftonsforeställning och jag var ganska arg. Resultatet blev bra vilket ledde till att mitt självförtroende växte som koreograf. Man inser att man uppfyller de kriterier som krävs för att skapa något.

Hur förhåller du dig till mötet mellan dans och skådespeleri?

Jag tycker inte att frågan om jag är regissör eller koreograf är så viktig även om jag är båda två i denna foreställning. Här krävs det nog att jag tänker mer som regissör, hade vi befunnit oss på Skånes Dansteater hade det varit annorlunda.

Vilken scen som verket ska spelas på påverkar mina konstnärliga val, eftersom var scen innehar olika förväntningar. Och jag tycker om att använda förväntningar aktivt – både genom att tillmötesgå dem, men samtidigt vrida foreställningen in mot det okända.

Du är väldigt produktiv, hur uppstår dina idéer? Kommer de i klump?

Jag är alltid upptagen av tankar. Av tio idéer kanske man utkristalliserar de tre bästa. Jag har väl en slags idébank som jag plockar ur. Den är inte trendkänslig. Jag plockar inte fram en idé för att den innehåller något ämne som är populärt för tillfället. Jag skapar aldrig kring något självupplevt. Jag befinner mig snarare på någon slags observationsposition. Det jag skapar relaterar inte till mig som person.

Känner du på dig om en idé blir en film, dans, teater eller något annat?

Jag gör case studies. Jag vill inte regissera som en koreograf eller vice versa. Man lär sig alltefter-som. Idén får styra vilken form det tar och det lär man sig av erfarenhet. Man lär känna formerna och att se att en idé är ineffektiv som film, men funkra däremot som dans. Ofta när jag ser något som jag inte tycker om, beror det på att man övervärderat uttryckets eller genrens kapacitet att berätta en historia. Man har helt enkelt blivit läst i sin genre.

Hur ser du på genren dansteater, hur relaterar du till Pina Bausch till exempel?

Man vet aldrig vad man inspireras av undermedvetet. Viss inspiration kan komma från andra koreografer och regissörer, men jag ser bara några få föreställningar per år. Inspirationen kommer från andra håll än min egen genre. I början av min karriär var jag en del i Tyskland, och fick hela tiden höra att jag var inspirerad av Pina Bausch. Men jag kunde ju så klart inte inspireras av något jag inte hade sett.

Efter tio år tänkte jag att det var på tiden att jag faktiskt såg en föreställning av henne. Och den var bra, så klart. Jag har alltid tänkt att konstnärer bör hitta bredare referenser än sin egen genre. Dansteater som blandform är inte ett isolerat fenomen, det är en tendens i samhället självt. Och lever man i god kontakt med sin samtid så är det lätt att konsten hos olika konstnärer blir liknande.

Dina verk har ofta en inbyggd komplexitet.

Ja, av ganska naturliga skäl. Människan är en mångfacetterad varelse. Men så ska man förhålla sig till en metod, en genre, en tematik. Det är ju inte så enkelt, men över tid lär man känna konstens mekanismer, hur långt man kan gå inom en genres ramar.

När andras karriärer inom dansteatern sköt iväg som raketer jobbade jag med dockteater och rock n roll. Där fanns det inte lika många regler och normer, det var lättare att experimentera.

När man arbetar i en kreativ process som den med *Tapeten*, blir man någonsin överraskad?

Det går åt båda hållen. Min vision ska ju samla gruppen och de ska känna en gemenskap. Det är jag som styr den processen, även om den verkar vara organisk.

Ensemblen till *Den hypnotiska tapeten* kommer från två institutionsteatrar, Dansteatern och Stads-

teatern, men de är väldigt open-minded och fina. Jag märker att man formas av att arbeta inom en institution.

Vad kommer vi att möta i *Tapeten*?

Just nu består föreställningen av små rum, olika situationer, korta etyder eller episoder. Dessa pusselbitar kan man binda samman på en mängd olika sätt och skapa en kalejdoskopisk dramaturgi. Jag vill gärna undvika den klassiska dramaturgiska kurvan.

Din idé kring känslor man inte vågar visa och undertryckta delar av personligheten, har det någon relation till svenskar eller tycker du att människor överlag är så?

Sverige är så civiliserat. Humanistiskt är det mitt favoritland, utbildningsmässigt och värderingsmässigt. Men det är intressant att t ex det satsas så mycket på genusfrågan när resten av världen håller på att gå åt pipan. Alla länder och kulturer har sina "viktiga" samhällsproblem, men när man jobbar så internationellt som jag gör, så blir det ofta lite komiskt att jämföra. Sverige är i mina ögon lika tendensiöst i ett tema som "genusfrågan" som USA är i "religionsfrågan". På Island blev jag en gång kallad rasist i flera tidningar på grund av att jag drev med östeuropéer. De har på samma sätt ett tendensiöst förhållande till "rasismfrågan". Norge har också sina konstnärliga minfält. Jag tror liknande tabuområden handlar mycket om kulturellt självförhållande och fåfänga. Jag tycker att vi bör slappna av lite mer och hellre lyssna till essensen av vad konstnärer försöker säga och inte automatiskt bli provocerade av ytliga kännetecken. Jag känner samma begränsning när det gäller behandlingen av kvinnoroller i Sverige som jag känner när det gäller behandlingen av politiskt innehåll i Vitryssland. Och det är ju paradoxalt.

Finns det något du känner att du inte gjort, men skulle vilja göra i framtiden?

Det känns bra att ha producerat mycket utan att egentligen ha tänkt utpräglat karriärmässigt. Jag har massor av idéer, men man har inte tid till alla. Jag skulle kunna tänka mig att skriva mer än bara dramatik. Men samtidigt har jag en otrolig respekt för författare och kompositörer. De har en sådan förankring historiskt och kulturellt. Det man kan få sagt med ord är så fantastiskt. Det jag ska göra närmast är opera, vilket kommer vara första gången för mig, *Orpheus & Eurydike*.

Vad hände på 1970-talet?

1970

- Germaine Greers bok *Den kvinnliga eunucken* släpps i USA
- Färg-TV sänds i Sverige för första gången
- Beatles splittras
- Teaterchefen Petra Brylander föds

1971

- Hasse & Tages film *Äppelkriget* har premiär
- Pehr G Gyllenhammar utses till chef för Volvo
- Studenter och poliser drabbar samman i Almstriden i Kungsträdgården
- Coco Chanel, Louis Armstrong och Jim Morrison dör

1972

- Det säger klick mellan Silvia Sommerlath och Kung Carl Gustaf under OS i München
- Första avsnittet av TV-serien *M.A.S.H.* visas
- Münchendamät
- Margarethe II blir drottning av Danmark
- *Gudfadern* har premiär

1973

- Abort legaliseras i USA
- USA drar sig ur Vietnam
- Oljekris
- Normalstorgedramat
- Konsert med Duke Ellington på Malmö Stadsteater

1974

- Richard Nixon lämnar presidentposten efter Watergateskandalen
- Rubiks kub uppträffas
- ABBA:s låt *Waterloo* vinner Eurovision Song Contest i Brighton

1975

- Erica Jongs roman *Rädd att flyga* ges ut i Sverige
- Microsoft grundas
- Tage Danielssons animerade kortfilm *Karl-Bertil Jonssons julafton* sänds för första gången i svensk TV
- Mona Sahlin, Anna Lindh, Lars Ohly och Ernst Kirchsteiger, fyller 18 år

1976

- Björn Borg vinner över Ilie Nastase i Wimbledonfinalen
- Silvia Renate Sommerlath gifter sig med Carl XVI Gustaf
- Steven Jobs och Steve Wozniak grundar Apple Computer, Inc

1977

- Elvis Presley dör
- Victoria Ingrid Alice Désirée, Sveriges Kronprinsessa, föds
- Den första *Star Wars*-filmen har premiär

1978

- Sveriges successionsordning ändras till förmån för kvinnlig tronföljd, vilket gör Victoria till svensk kronprinsessa
- Världens första provvåbarn föds
- Filmen *Superman* med Christopher Reeve har premiär

1979

- Moderaten Gösta Bohman jämför risken med kärnkraft med att cykla
- Margaret Thatcher väljs till Storbritanniens premiärminister
- Harrisburgolyckan
- Socialstyrelsen avskaffar homosexualitet som sjukdomsbegrepp

MALMÖ STADSTEATER

Inspicient/sufflör Josefina Johansson
Teknikmästare Bo Larsen, Daniel Kullman
Teatertekniker Mikael Axner, Piotr Kassaraba,
Joel Kästel, Jan-Erik Lövgren, Kristin Storm,
Krister Sävström, Hans Wendel
Rekvisitör Kalle Magnusson
Kostymkoordinator Mariane Josefsson
Påklädare Gyöngyi Balázs
Maskör Agneta von Gegerfelt
Ansvariga publikvärdar Fredrik Lövgren, Sandra Andersson,
Justus Ragnarsson, Lina Zetterman

Marknadschef Jenny Bång
Art director Johan Sjövall
Informatör Carin Hebelius
Kommunikatör Patrick Lion
Publikutvecklare Jenny Månström
Försäljningschef Maria Girke Magnusson
Teknikchef Sven-Erik Andersson
Teknisk producent Jerker Pyron
Chef rekvisitaavdelningen Karin Ragnarsson
Chef maskavdelningen Agneta von Gegerfelt
Chef kostymavdelningen Sten Stjernqvist
Föreståndare kostymervice Gyöngyi Balázs
Kostymateljé Marie Jonsson, Anja Svärd, Andrea Stenman
Färgning och patinering Alicja Ekerholm
Ljudansvarig Jonathan Flygare
Fastighets- och transportchef Gert Irgren
Ekonomichef Leif Jönsson
Städledare Rinna Möller
Chefsassistent Anna Andrén
Producent Lisa Ericstam
Teaterchefer och ansvariga utgivare
Petra Brylander och Jesper Larsson

SKÅNES DANSTEATER

VD och Konstnärlig ledare Åsa Söderberg
Vice VD och Ekonomichef Ingela Bergenfelz
Sekreterare Petra Myhrman
Producent och turnéläggare Claes Nilsson
Produktionschef Anna Ekstrand
Produktionsassistent Katarina Wallmo
Repetitör Vidar Maggason
Marknadsförare Liselotte Lindahl, Maria Schreiber
Projektledare Dialog Tanja Mangalanayagam
Ljudtekniker Anders Myhrman
Videoteknik Jan Hansen
Kostym Kathryn Appelquist

PROGRAM

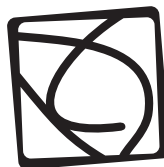
Redaktion Carin Hebelius, Liselotte Lindahl, Maria Schreiber
Layout Johan Sjövall
Omslags- och affischfotograf Peter Westrup
Föreställningsfotograf Malin Arnesson
Tryck KSPrint Digitaltryck, Malmö

TEATRARNAS VERKSTÄDER

Verkstadschef Dan Sörensen
Scenografisamordnare Styrbjörn Engström
Verkstadsamordnare Helge Sjölin
Koordinator Smedjan Lars-Åke Persson
Koordinator Dekormåleri Christian Lefevre
Koordinator Snickeri Otto von der Marwitz
Tapetsere Mikael Palmqvist
Specialeffektsmakare Erik Pilesjö
Konstruktör Anders Turesson

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR
AV UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÅL EJ TILLÅTEN
VAR VÄNLIG STÅNG AV MOBILTELEFONEN

Skånes Dansteater

**MALMÖ
STADSTEATER**